

Stor-Räbben SE0820004

Bevarandeplan Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Norrbotten

Titel: Stor-Räbben SE0820004
Bevarandeplan Natura 2000-område.
Diarienummer: 511-13263-2018
Omslagsbild: Länsstyrelsen i Norrbottens län
Kontaktuppgifter: Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå
Telefon: 010-225 50 00 fax: 0920-22 84 11
E-post: norrbotten@lansstyrelsen.se
Internet: www.lansstyrelsen.se/norrbotten

ISSN: 0283-9636

Områdesinformation

Uppdaterad:	2018-12-17
Kommun:	Piteå
Läge:	22 km SO om centrala Piteå
Markägarförhållanden:	Kommunalt och statligt
Områdets totala areal:	4183,4 ha
Områdestyp:	Föreslaget område av gemenskapsintresse (pSCI) 1995-12-01 Område av gemenskapsintresse (SCI) 2005-01-01 Särskilt bevarandeområde (SAC) 2011-03-01. Regeringsbeslut M2010/4648/Nm
Ytterligare skyddsform:	Naturresevat
Berörda samebyar:	Östra Kikkejaure

Innehållsförteckning

Allmänt	5
Vad är en bevarandeplan?	5
Tillståndsplikt och samråd.....	5
Miljö kvalitetsnormen i Natura 2000-områden	6
Översiktskarta.....	7
Arter och naturtyper som ska bevaras i området	8
Bevarandesyfte.....	9
Beskrivning av området.....	10
Bevarandemål.....	12
Hotbild	16
Bevarandeåtgärder.....	19
Bevarandetillstånd	19
Bilaga 1 – Arter och naturtyper	20

Allmänt

EU-länderna jobbar gemensamt för att värna om den biologiska mångfalden och har enats om vilka arter och naturtyper som är extra viktiga att skydda och bevara. Dessa finns listade i art- och habitatdirektivet samt i fågeldirektivet. De områden som ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 har pekats ut eftersom de innehåller en eller flera av dessa arter och/eller naturtyper och är ett led i att skydda dessa. Vissa arter och naturtyper i direktiven är prioriterade vilket innebär att extra hänsyn ska tas till dem. Varje område som ingår i Natura 2000-nätverket föreslås av respektive länsstyrelse och beslutas av regeringen.

Vad är en bevarandeplan?

Över hela Sverige finns idag en stor mängd naturområden som ingår i Natura 2000. Till varje sådant område finns det en bevarandeplan som ur olika aspekter beskriver området och dess syfte, mål och värden. Bevarandeplanen är tänkt att fungera som:

- Ett vägledande dokument för berörda myndigheter, kommuner, exploatörer m.fl. vid eventuella bedömningar och prövningar som kan ske vid exploatering eller andra åtgärder som riskerar att skada Natura 2000-området.
- Ett informationsunderlag vid bedömning av om området är tillräckligt skyddat och hur området bör skötas för att på bästa sätt upprätthålla eller utveckla de naturvärden som pekats ut där.
- En informationskälla till markägare, brukare, marknadsaktörer och allmänhet om området och dess speciella värden.

Tillståndsplikt och samråd

Särskild lagstiftning gäller för Natura 2000-områden. Detta regleras i miljöbalken, 7 kap. 27-29§§. För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

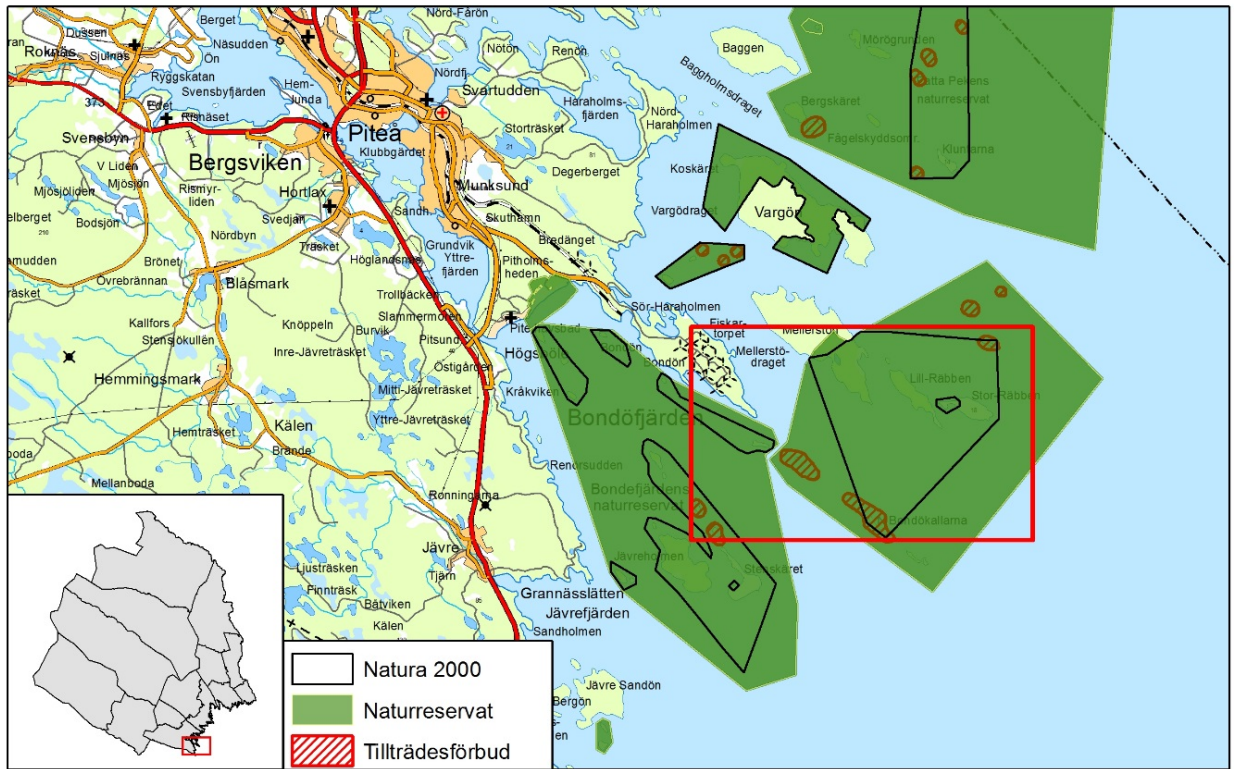
Ett tillstånd får lämnas endast om verksamheten/åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter/åtgärder inte kan skada den eller de livsmiljöer i området som avses att skyddas. Den får inte heller medföra att arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av dessa inom området. Särskilda undantag kan göras från detta, men endast med regeringens tillstånd. Mer information om detta finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Miljökvalitetsnormen i Natura 2000-områden

Miljökvalitetsnormer (MKN) är de mål som ska uppnås enligt Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, vanligtvis benämnd vattenförvaltningen. Det är den svenska implementeringen av EU:s Ramvattendirektiv (2000/60/EG). Sammantaget är målen enligt vattenförvaltningen (MKN) tillsammans med bevarandemålen för ett Natura 2000-områdes arter och naturtyper styrande för kommunernas planering samt vid myndigheternas prövningar och tillsyn.

I Natura 2000-områden har art- och habitatdirektivet företräde före bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen. Det innebär att de bevarandemål som redovisas i bevarandeplanen blir en utökning av den miljökvalitetsnorm som ska gälla för sjöar, vattendrag och havsmiljön. Bevarandemålen utgör därmed ett kompletterande krav, som går utöver de generella kraven om god ekologisk och kemisk status som gäller för samtliga vattenförekomster. Information om ett områdes miljökvalitetskrav framgår av databasen Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

Översiktskarta

0 5 10 20 30 Kilometer

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 500 1 000 2 000 3 000 4 000 5 000 Meter

Arter och naturtyper som ska bevaras i området

Kod	Art
1364	Gråsäl (<i>Halichoerus grypus</i>) ²
1945	Bottnisk malört (<i>Artemisia campestris ssp. bottnica</i>) ²

Kod	Naturtyp	Areal (ha)	Andel (% ¹)
1110	Sandbankar ²	589,8	14
1170	Rev ²	1962,7	47
1220	Sten- och grusvallar ²	51,3	1
1310	Glasörtstränder ²	1,0	<1
1620	Skär och små öar i Östersjön ²	2,8	<1
1630	*Strandängar vid Östersjön ²	63,5	2
1640	Sandstränder vid Östersjön ²	23,0	1
2180	Trädklädda dyner ²	1,4	<1
3110	Näringsfattiga slättsjöar ²	6,9	<1
4030	Torra hedar ²	37,7	1
7140	Öppna mossar och kärr ²	29,3	1
8230	Hällmarkstorräng ²	7,1	<1
9010	*Taiga ²	122,6	3
9030	*Landhöjningsskog ²	103,5	2
91D0	*Skogsbevuxen myr ²	9,6	<1

* - Art eller naturtyp prioriterad inom EU

¹) Andelen utpekade naturtyper i området behöver inte uppgå till 100 % av arealen.

²) Fastställd av regeringen.

Ovan redovisas arter och naturtyper från art- och habitatdirektivet som pekats ut som värdefulla i området. Det baseras på bästa tillgängliga kunskap, vilket för vissa områden skiljer sig något från vad som är beslutat av regeringen. Länsstyrelsen har i dessa fall för avsikt att föreslå ändringarna till regeringen när tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, därför är det nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Endast ett fåtal fältinventeringar har gjorts av de marina miljöerna. Vid en eventuell provning kan därför inventeringar av de marina värdena vara nödvändiga. En kvalitetssäkring av marina naturtyper håller för närvarande på att genomföras för länets Natura 2000-

områden. Under 2019 kommer denna bevarandeplan därför sannolikt att uppdateras med aktuell kunskap om dessa naturtyper.

Information om naturtypernas utbredning inom området finns i kartverket Skyddad natur. Det finns på Naturvårdsverkets hemsida och hittas genom att där söka på "kartverket skyddad natur". Kartan över naturtyper hittas under Naturtypskarteringar. Kunskapen om Natura 2000-områdena utvecklas dock ständigt, kontakta därför Länsstyrelsen i Norrbotten vid behov av aktuell information.

Bevarandesyfte

Det övergripande syftet för områdets bevarande är att det (enligt 16§ Förordningen om områdesskydd) ska bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att upprätthålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de ingående arterna och/eller naturtyperna på biogeografisk nivå, det vill säga för hela nätverket. Det enskilda Natura 2000-områdets syfte är också att lokalt bevara eller återskapa ett gynnsamt bevarandetillstånd för de arter och naturtyper som utpekats där.

Prioriterade bevarandevärden

Stor-Räbben har pekats ut som Natura 2000-område på grund av sina artrika strand- och sandmiljöer, orörda landhöjningsskogar och värdefulla marina miljöer. Området har utsatts för liten mänsklig påverkan och har i huvudsak formats av landhöjning, naturlig succession och naturens krafter, t.ex. isskrapning och vågverkan. Detta har resulterat i en rik och omväxlande miljö som är typisk för Bottenviken och utgör livsmiljö för många känsliga och ovanliga arter. Områdets marina naturtyper utgör en representativ del av länets natur och hyser viktiga reproduktions- och födosökmiljöer för den marina faunan och fågellivet. Området utgör en värdefull miljö som i sin helhet ska få fortsätta utvecklas naturligt och ska bevaras och skyddas från negativ mänsklig påverkan. De särskilt utpekade arterna gråsäl och bottnisk malört ska ha goda livsförutsättningar inom området.

Prioriterade åtgärder

Naturtyperna ska få fortsätta utvecklas fritt och inga prioriterade åtgärder finns i dagsläget.

Gynnsam bevarandestatus

En livsmiljös bevarandestatus anses gynnsam när:

1. Dess naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande.
2. Den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den ska kunna bibehållas på lång sikt finns och sannolikt kommer att finnas under en överskådlig framtid.
3. Bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

1. Uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö.
2. Artens naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid.
3. Det finns och sannolikt kommer att fortsätta att finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt.

Beskrivning av området

Stor-Räbben ligger i Piteå skärgård och utgörs av de två tidigare Natura 2000-områdena Mellerstön och Stor-Rebben. Ingående är utgörs av Stor-Räbben, Lill-Räbben, Ol-Svensakallen, Innersten samt sydöstra delen av ön Mellerstön.

Mellerstön är en av de största öarna i Piteå skärgård och ägs i sin helhet av Piteå kommun. Ön är till stor del bevuxen av barrskog och omges av stora grundområden. Skogarna på öns östra sida utgörs främst ut av gamla naturskogar. Natura 2000-området är ett mosaikartat område med omväxlande myrmarker, lövskogar, sumpskogar, öppna gölar och gammal grandominerad naturskog. Skogarna i området är i viss mån påverkade av tidigare plockhuggning, det finns även vissa avverkade ytor. I naturskogsbestånden är dock tillgången på död ved god och fläckvis finns stora ansamlingar av lågor och torrträd. Bland intressanta naturskogsarter märks ullticka, rosenticka, kötticka, tillsammans med rikligt av hackspår från tretåig hackspett och spillkråka.

Stränderna på östra sidan av Mellerstön utgörs av strandängar på sand och finsediment, vilka periodvis svämmas över vid högvatten. Grundområdet kopplar samman området med ön Lill-Räbben. Centralt i området finns en lång sandrevel som sträcker sig ut mot Lill-Räbben. Området är mycket fågelrikt och är en viktig lokal för bland annat grågås och trana. Även ett flertal andra kustfågelarter häckar på ön, till exempel svärta, roskarl, mosnäppa, storspov och enkelbeckasin. Intressanta växter som förekommer i området märks höstlåsbräken samt rikligt av bottenviksmalört. Hela strandområdet har bedömts som våtmark av högsta naturvärdesklass i länsstyrelsens våtmarksinventering.

Stor- och Lill-Räbben omfattar 98 respektive 110 ha på land. Öarna hyser en artrik flora och ett rikt fågelliv. De har även stora geologiska värden samt en intressant kulturhistoria. Stor-Räbben hör med sina 18 meter över havet till de högsta öarna i Piteå skärgård och har därmed en lång historia. Ön ligger oskyddad för havets krafter och har gott om renspolade klippor och klapperfält varifrån finare material spolats ut och bildar mäktiga sandområden. Växtligheten på båda öarna är mycket varierad och floran är artrik på grund av de många vegetationstyperna som finns representerade. Bland arterna finner man myggblomster, nordnäckros, havtorn, gulkämpar, grönlandsgåsört, bottenviksmalört samt glasört. En stor del av Stor-Räbben utgörs av öppen och bitvis trädlös hed medan den vanligaste vegetationstypen på Lill-Räbben är en djup och vacker blåbärsgranskog med rikligt av död ved. I Stor-Räddans sandmiljöer trivs den ovanliga sandrottryffel. Öarna hyser även välutvecklade lövstrandskogar, frodiga kärr, sandstränder, blockstränder och strandängar. Breda strandängar och stora grundområden förekommer vid Lill-Räbbens nordvästra sida som gränsar mot grundområdet intill Mellerstön. Även mellan Lill- och Stor-Räbben finns ett mycket grunt sund och som ett resultat av landhöjningen kommer de tre öarna så småningom att växa samman till en stor ö. Den marina vegetationen i sundet mellan Lill- och Stor-Räbben är både artrik och utbredd. I området växer bland annat nålsäv, hårsärv, ålnate, spädnate, borstnate och borststräfs. Kransalgen borststräfs bildar till exempel på sina ställen kransalgsängar. Även de mer högvuxna arterna ålnate och borstnate är på vissa ställen mycket vanliga.

På Stor- och Lill-Räbben finns ett rikt fågelliv med stor förekomst av vanliga skärgårdsfåglar som småskrake, svärta och olika måsararter. Typiska på de flacka stränderna är olika vadare, bland annat roskarl, mosnäppa och större strandpipare. Ängspiplärka och stenskvätta trivs i det öppna, steniga markerna på Stor-Räbben. På Lill-Räbben finns gott om skogsknutna arter, till exempel röstjärt, grönsiska, kungsfågel, korsnäbb, tallbit, korp och orre. På Stor-Räbben har man även påträffat den sällsynta dvärgsparven.

Stor-Räbben har tidigt nyttjats av både fiskare och fångstmän från området. På ön finns mängder av fornlämningar, till exempel tomtningar, labrynter och rösen. På Stor-Räbben

och på Innersten finns sjömärken bestående av ett par träbåkar uppförda under 1800-talet. Dessa var tidigare viktiga sjömärken och har stora kulturhistoriska värden.

OI-Svensakallen på cirka 3 ha ligger i områdets nordöstra del. Det är ett flackt grund med långgrunda block- och klapperstränder. Ön har ett rikt fågelliv med häckande fåglar som till exempel ejder, grågås, tobisgrissla, skrântärna och stora måsfågelkolonier. OI-Svensakallen är trädlös bortsett från enstaka lövdungar. De fågelgödslade stränderna uppvisar dock en intressant flora med arter som strandveronika, bottenviksmalört och besksöta.

Innersten (Bondökallarna) ligger längst söderut i området och är en fågelrik, låglänt ö med långgrunda stränder. Vegetationen är i de centrala delar hedartad med spridda, glesa skogsdungar. Även här är strandängarna mycket näringsrika med arter som till exempel svinmålla och den för Norrbotten ovanliga besksötan. Ön hyser måsfågelkolonier och häckande par av bland annat småskrake, vigg, tobisgrissla, ejder, grågås, tordmule, mosnäppa och roskarl.

Bevarandemål

Bevarandemålet beskriver det tillstånd som ska råda när arten/naturtypen har uppnått gynnsamt bevarandetilstånd och genom detta också på bästa sätt fyller sin funktion i Natura 2000-nätverket. Det är tänkt att fungera som en vägledning vid t.ex. skötselplanering och uppföljning men utgör också ett viktigt underlag vid tillståndsprövning. De angivna arealerna får avvika från bevarandemålen om det är till följd av naturliga förändringar, t.ex. i kusthabitat med aktiv landhöjning eller deltabildning. För en beskrivning av arter och naturtyper, se Bilaga 1.

Gråsäl 1364

Gråsälen ska ha en gynnsam bevarandestatus på länsnivå och området ska bidra till detta. Området ska utgöra en god livsmiljö för arten.

Bottnisk malört 1945

Den bottniska malörten ska ha en stabil och livskraftig population inom området. Artens livsmiljö ska inte minska eller försämrats, den sandiga marken ska fortsätta att naturligt störas måttligt så att sand blottas och inte täcks av ett sammanhängande växttäckte.

Sandbankar 1110

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 589,8 ha. Naturliga processer präglar naturtypens tillstånd och utveckling. Vattenkvaliteten ska hålla god ekologisk och god kemisk status enligt vattenförvaltningens bedömningsgrunder. Naturtypen ska även hysa typiska arter av fiskar, fåglar, kärlväxter, alger och/eller ryggradslösa djur.

Rev 1170

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 1962,7 ha. Naturtypen ska hysa en naturlig artsammansättning med bl.a. typiska arter av alger, fiskar och/eller ryggradslösa djur. Naturtypens förutsättning att utgöra lek- och uppväxtmiljö för fiskar ska upprätthållas. Vattenkvalitén ska hålla god ekologisk och god kemisk status enligt vattenförvaltningens bedömningsgrunder.

Sten- och grusvallar 1220

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 51,3 ha. Artsammansättningen ska vara naturlig och innehålla typiska arter av kärlväxter. Det ska finnas en tydlig zonerings av olika vegetationstyper, från vattnet och uppåt. Slitage eller annan påverkan till följd av mänsklig aktivitet ska vara försumbar.

Glasörtstränder 1310

Naturtypen ska hysa en förekomst av glasört och fortsätta att ha en areal på minst 1 ha. Landhöjning, naturlig succession och andra naturliga processer präglar naturtypens tillstånd och utveckling. Artsammansättningen ska vara naturlig och innehålla typiska arter av kärlväxter och/eller fåglar. Strandens hydrologi ska vara naturlig och sakna negativ påverkan från övergödning.

Skär och små öar i Östersjön 1620

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 2,8 ha. Landhöjning, vågor, naturlig succession och andra naturliga processer präglar naturtypens tillstånd och utveckling. Den ska hysa typiska arter av kärlväxter, sälar och/eller fåglar. Naturtypens förutsättning att utgöra häckningslokal för fåglar ska upprätthållas. Vattenkvalitén ska hålla god ekologisk och god kemisk status enligt vattenförvaltningens bedömningsgrunder.

Strandängar vid Östersjön 1630

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 63,5 ha. Den ska utgöras av en trädfri och naturligt uppkommen strandäng. Ängens struktur och flora ska vara präglad

Typiska arter

Varje naturtyp har en egen uppsättning typiska arter. Dessa har valts ut eftersom de är knutna till viktiga strukturer eller funktioner i naturtypen eller själv utgör ett naturvärde. De är ofta känsliga och reagerar då snabbt på negativ förändring. Detta gör att deras förekomst är en positiv indikator för naturtypen och utgör därmed en bedömningsgrund för naturtypens bevarandetilstånd. En generell förutsättning för gynnsamt bevarandetilstånd för en naturtyp är att ingen påtaglig minskning ska ske av populationerna av de typiska arterna. Vilka dessa arter är för respektive naturtyp finns redovisat i de naturtypsvisa vägledningarna på Naturvårdsverkets hemsida.

av landhöjning och naturlig störning från t.ex. vågor, vattenståndsfluktuationer och havsis. Naturtypen ska hysa typiska arter av kärlväxter och/eller fåglar. Naturtypen ska hållas fri från tydligt negativ mänsklig påverkan.

Sandstränder vid Östersjön 1640

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 23 ha. Den ska utgöras av en sandstrand präglad av naturliga processer som skapas av vind och vågverkan. Naturtypen ska hysa typiska arter av kärlväxter.

Trädklädda dyner 2180

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 1,4 ha och vara präglad av naturlig växt- och sanddynssuccession. En viss störning av markskiktet kan bidra till att skapa förekomst av sandblottor, vilket gynnar mångfalden. Trädskiktet ska ha en naturlig struktur, trädslagsblandning och åldersfördelning. Främmande arter som kan utgöra ett hot mot naturmiljön ska inte förekomma och områdets hydrologi ska vara intakt. Det ska förekomma för naturtypen typiska arter av kärlväxter.

Näringsfattiga slättsjöar 3110

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 6,9 ha. Sjön ska ha en naturlig bottenvegetation dominerad av kortskottsvegetation samt naturliga bottnar och stränder. Vattnets hydrokemi ska inte vara försämrad pga. negativ mänsklig påverkan och naturtypen ska hålla god ekologisk och kemisk status enligt vattenförvaltningens bedömningsgrunder. Främmande arter eller fiskstammar ska inte inverka negativt på artsammansättningen genom t.ex. ändrade konkurrensförhållanden eller smittspridning. Vattenvägar upp- och nedströms ska vara fria från vandringshinder. Den ska hysa typiska arter av kärlväxter, fåglar och/eller fiskar.

Torra hedar 4030

Naturtypen ska ha en fortsatt areal på minst 37,7 ha. Slitage eller annan negativ påverkan till följd av mänsklig aktivitet ska vara försumbar. Naturlig succession och andra naturliga processer präglar naturtypens tillstånd och utveckling. Den ska hysa en naturlig artsammansättning och för naturtypen typiska arter.

Öppna mossar och kärr 7140

Naturtypen ska ha en fortsatt areal på minst 29,3 ha. Den ska utgöras av en öppen torvbildande våtmark med intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi. Omgivande skog ska vara intakt i sådan utsträckning att den utgör en fungerande naturlig buffertzona som t.ex. förhindrar läckage av näring och sediment. Inga körskador eller diken med avvattnande effekt ska finnas. Den ska hysa för naturtypen typiska arter av kärlväxter och mossor.

Hällmarkstorräng 8230

Naturtypen ska ha en fortsatt areal på minst 7,1 ha. Naturlig succession och naturlig störning präglar naturtypens tillstånd och utveckling. Den ska hysa en naturlig artsammansättning och för naturtypen typiska arter. Slitage eller annan negativ påverkan till följd av mänsklig aktivitet ska vara försumbart.

Taiga 9010

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 122,6 ha. Den ska dock öka allt eftersom utvecklingsmarken uppnår högre ålder och målet är att all påverkad skog i området på sikt ska nå kvalitet av naturtypen taiga.

Den ska ha en naturlig struktur och vara präglad av naturlig succession och störning, alternativt naturvårdande insatser. Skogen ska ha en naturlig trädslagsblandning med en stor åldersspridning, från plantor till mycket gamla träd, och innehålla gott om stående och liggande död ved. Utländska trädslag (t.ex. *Pinus contorta*) eller andra främmande arter som kan utgöra ett hot mot naturmiljön ska inte förekomma. Områdets hydrologi ska vara intakt och inga diken med avvattnande effekt ska finnas. De olika skogsmiljöerna ska hysa ett växt- och djurliv med en mångfald av arter som är beroende av orördhet och långvarig träd- och lågakontinuitet eller naturlig störning. Det ska även förekomma för naturtypen typiska arter av kärlväxter, svampar och/eller lavar.

Landhöjningsskog 9030

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 103,5 ha. Den ska ha en naturlig struktur och vara präglad av naturlig succession och landhöjning, med en typisk gradient av ung till gammal primärskog. Skogen ska ha en naturlig trädslagsblandning med en stor åldersspridning samt innehålla död ved. Utländska trädslag (t.ex. *Pinus contorta*) eller andra främmande arter som kan utgöra ett hot mot naturmiljön ska inte förekomma. Områdets hydrologi ska vara intakt och inga diken med avvattnande effekt ska finnas. Det ska även förekomma för naturtypen typiska arter av svampar och/eller fåglar.

Skogsbevuxen myr 91D0

Naturtypen ska fortsätta att ha en areal på minst 9,6 ha. Området utgörs av naturskog på torvmark och präglas av naturlig succession och störning. Trädskiktet ska ha en naturlig trädslagsblandning och åldersspridning samt förekomst av död ved. Torvtäcket ska vara stabilt eller tillväxande och hydrologin och hydrokemin ska vara naturlig. Inga körskador och diken med avvattnande effekt ska finnas och pH befinner sig inom ett för naturtypen naturligt intervall. Omgivande skog ska vara intakt i sådan utsträckning att den utgör en fungerande naturlig buffertzona som t.ex. förhindrar läckage av skadliga ämnen. Naturtypen hyser ett rikt fågelliv och en mångfald av arter beroende av orördhet eller naturlig störning. Det ska även förekomma för naturtypen typiska arter av kärlväxter, mossor och/eller fåglar.

Hotbild

Nedan beskrivs ett antal potentiella hot mot Natura 2000-områdets värden. Hoten som redovisas är exempel på verksamheter och aktiviteter som bedöms kunna åstadkomma en negativ påverkan på de utpekade naturtyperna och arterna. Texten syftar till att vara vägledande vid prövning och förvaltning. Den ska dock inte ses som komplett utan även andra hotbilder än de som beskrivs här kan bli aktuella och varje enskilt områdes förutsättningar ska alltid beaktas. De faktorer som är av global karaktär, till exempel luftföroreningar och klimatförändringar kan inte lösas genom områdets skötsel utan måste lösas i den politiska debatten. I bevarandeplanen ligger tyngdpunkten därmed främst på kända, potentiella och lokala hot. Om något sker inom eller utanför Natura 2000-området är inte avgörande för prövningen, utan så länge negativa effekter riskerar att uppstå för de utpekade värdena så bedöms det som ett hot. Hänsyn ska alltid tas till det faktum att lokal mänsklig aktivitet kan få konsekvenser över stora havsområden.

- Fysisk exploatering
 - Kustexploatering
 - Nybyggnation, utbyggnad eller underhåll av anläggningar och liknande orsakar alla ett väsentligt ingrepp i miljön och leder i många fall till störning eller en direkt förlust av livsmiljöer. Detta kan utgöra ett stort hot mot viktiga naturvärden.
 - Utbyggnad av bryggor, marinor, stenpirar och vågskydd utgör ett lokalt ingrepp i miljön, men kan också skapa förändringar i vattenflödet i grunda vattenmiljöer. Detta kan i sin tur påverka bottenens utseende och struktur, sedimentdynamik och därmed även artsammansättning och ekosystemet som helhet. Muddringsarbete kan dessutom förändra bottenstrukturer, orsaka grumling och sedimentation samt fragmentera viktiga livsmiljöer.
 - Utvinning av energi, material och mineral
 - Utvinning av material, t.ex. grus- och sandtäkt kan orsaka skador på miljön samt orsaka en direkt förlust av livsmiljöer.
 - Havsbaserad vindkraft tar mark i anspråk och leder till en förlust av livsmiljöer. Utöver detta tillkommer störningar i form av ljud, ljus och rörelse under både etablering och drift av vindkraftverken.
- Vägar och farleder
 - Etablering av nya farleder eller arbete med fördjupningar och breddningar av befintliga farleder kan ha en negativ inverkan på den marina miljön. Muddringsarbete i samband med detta kan t.ex. förändra bottenstrukturer, orsaka grumling och sedimentation samt fragmentera viktiga livsmiljöer. Förändrat vattenflöde kan dessutom ha en negativ inverkan på grunda vattenmiljöer.

- Användning av biologiska resurser
 - Skogliga åtgärder som exempelvis avverkning, röjning och gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer eller livsmiljöer förstörs eller avlägsnas. Undantag kan dock finnas där åtgärden görs i naturvårdssyfte. Körskador riskerar även att skada intilliggande vattenmiljö.
 - Ett ohållbart fiske kan ha en negativ inverkan på mängden fisk, storleksfördelningen inom fiskpopulationerna samt förändra förhållandet mellan rovfisk och bytesfisk. Detta kan leda till skadliga kaskadeffekter i ekosystemet t.ex. ge en ökad förekomst av fintrådiga alger.
 - Fiskeriverksamhet kan orsaka en fysisk skada på bottenmiljöer, då olika fiskeredskap släpas eller placeras på dem. Störst inverkan har bottentrålning men även garn och burar kan ha en negativ inverkan på särskilt känsliga grunda bottnar.
 - Oönskade bifångster på t.ex. säl och fågel kan förekomma vid fiske med nät. Detta utgör den vanligaste dödsorsaken för sälar och utgör därmed ett hot mot bestånden.

- Störning och intrång av enskilda mänskliga aktiviteter
 - Motordriven trafik, t.ex. motorbåtar och vattenskotrar producerar störning i form av ljud och vattenrörelse. grunt vatten kan grumling och sedimentation ha en stor negativ inverkan på undervattensvegetationen och filtrerande djur som lever på bottarna. För gråsälen utgör ljudstörningar ett hot speciellt under pälsömsning och perioden då de har ungar.
 - Omfattande ankring på grunda mjukbottenmiljöer kan orsaka skador på bottenmiljön samt leda till en förändrad artsammansättning.
 - Terrängkörning på barmark kan orsaka stor skada på landmiljön, i synnerhet på våtmarker och sandmark, vilka är särskilt känsliga.
 - För sandmiljöer eller känsliga ängs- och hedmarker kan ett för högt besöksstryck skapa slitageskador. För bottnisk malört innebär viss störning att sanden hålls öppen, vilket gynnar arten. Om denna störning upphör skapas igenväxning, vilket hotar artens förekomst.
 - Militära övningar och aktiviteter kan orsaka skador på både den marina miljön och på land, t.ex. orsaka slitage, grumling och buller.

- Föroreningar
 - Alla typer av verksamheter och åtgärder som leder till att miljöfarliga ämnen t.ex. metaller och organiska miljögifter, hamnar i den marina och limniska vattenmiljön utgör ett hot mot utpekade arter och naturtyper. Miljögifter utgör ett särskilt allvarligt hot för sälar, som i egenskap av toppredatorer konstaterats ansamlas höga halter i sina kroppar, vilket leder till nedsatt hälsa och reproduktion.

- Utsläpp från hushåll
 - Avloppsvatten och dagvatten innehåller bl.a. metaller, läkemedelsrester, näringsämnen (fosfor och kväve) och andra svårnedbrytbara organiska ämnen. Ämnena som släpps ut kan t.ex. ackumuleras i bottensedimenten och påverkar de akvatiska organismerna negativt.
 - Industriutsläpp
 - Industrier som t.ex. massfabriker och pappersbruk utgör utsläppskällor för bl.a. metaller och näringsämnen kväve och fosfor till kusten.
 - Depositioner från äldre tiders industri, t.ex. trä-, massa- och metallindustri som ligger lagrade i bottensediment kan innehålla skadliga halter av miljögifter eller metaller. Dessa utgör ett hot genom att giftiga ämnen kan läcka ut i vattenmassan eller frigöras vid t.ex. grävning, muddring, dumpning, bottentrålning eller annan mänsklig verksamhet.
 - Utsläpp från skogsbruk och vattenbruk
 - Markavvattnande åtgärder, som t.ex. dikning, riskerar att orsaka ett läckage av gödande ämnen och miljögifter till vattenmiljön.
 - Produktionshöjande åtgärder i skogsbruk, t.ex. gödsling, kalkning och markberedning rubbar det naturliga tillståndet genom att förändra den lokala mark- och vattenkemin, vilket i sin tur kan förändra artsammansättningen av djur och växter i området.
- Invasiva eller främmande arter
 - Den införda arten vattenpest (*Elodea sp.*) utgör ett stort problem för grunda bottenmiljöer då den sprider sig väldigt effektivt och riskerar att konkurrera ut befintliga arter och lokalt skapa stora artfattiga bestånd.
 - En etablering av contortatall (*Pinus contorta*) i skogsmiljön skulle vara negativt för områdets mångfald eftersom det utländska trädslaget kan konkurrera med naturligt förekommande vegetation.
 - Mink och mårhund är invasiva arter som kan orsaka stor lokal skada på markhäckande sjöfågelpopulationer, särskilt på öar.
 - Vid etablering av fiskodlingar uppstår en risk att främmande fiskstammar kommer ut i ekosystemet och korsar sig med vilda stammar.
 - Även andra främmande arter utgör ett potentiellt hot och kan introduceras via t.ex. barlastvatten.

- För de marina naturtyperna utgör kunskapsbrist fortfarande ett påtagligt hot. För att förvaltning och bevarandearbete ska kunna utföras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt krävs fler inventeringar av länets marina miljöer. Detta för att få en bättre bild av arters och livsmiljöers förekomst och utbredning. Det behövs även en ökad kunskap om hur marina naturtyper och arter reagerar på olika former av påverkan.

Bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna i området ska leda till att de uppsatta bevarandemålen uppfylls över tiden. Det innebär att området måste ha ett tillfredställande skydd mot bland annat exploatering, samt att de skötselkrävande arterna och naturtyperna får den skötsel som krävs för att de ska nå eller upprätthålla ett gynnsamt bevarandetillstånd.

Områdets skydd

Förutom Natura 2000-bestämmelserna (7 kap 28-29 § miljöbalken) är området även skyddat inom naturreservatet Stor-Räbben. Det innebär att det finns reservatsföreskrifter som reglerar verksamheter inom området. De fullständiga reservatsföreskrifterna finns i reservatsbeslutet som finns att läsa på Länsstyrelsens hemsida. På Innersten och Ol-Svensakallen råder landstigningsförbud mellan 1 maj och 31 juli för att skydda fåglarna från störning under sin häckningsperiod. Det är även förbjudet att uppehålla sig inom 200 meter från öarna. Inget ytterligare skydd bedöms som nödvändigt i dagsläget.

Bevarandeåtgärder

Området ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Områdets fiskpopulationer regleras av gällande fiskelagstiftningar.

Länsstyrelsen arbetar löpande med att bygga upp ett bättre kunskapsunderlag för förvaltning av länets marina värden. Åtgärder som ökar förutsättningarna för att uppnå bevarandemålen för området kan därefter bli aktuella i framtiden.

Bevarandetillstånd

Områdets landmiljöer har utsatts för liten mänsklig påverkan och har därför en hög grad av naturlighet samt hyser höga naturvärden. Därför bedöms de utpekade naturtyperna ha ett bevarandetillstånd som i dagsläget är gynnsamt. Den bottniska malörten finns spridd i stora delar av områdets sandmiljöer och bedöms också ha ett gynnsamt tillstånd.

Gråsälén följs inte upp på länsnivå och ingen bedömning kan göras av artens bevarandetillstånd. Även kunskapen om de marina miljöerna är idag bristfällig och någon bedömning av bevarandetillståndet för dessa kan i dagsläget inte göras.

Bilaga 1 – Arter och naturtyper

Enligt Naturvårdsverkets vägledning för svenska arter och naturtyper.

*1364 – Gråsäl (*Halichoerus grypus*)*

Livsmiljö

Gråsälen är havslevande. Under pälsömsningen i maj-juni söker sig sälarna i stor utsträckning till traditionellt utnyttjande tillhåll där de ligger på skär och kobbar.

Reproduktion och spridning

I Östersjön föder gråsälshonan en unge (kut) i månadsskiftet februari–mars. Många gråsälskutar föds på isen i Bottenviken, Norra Kvarken eller Finska viken, men en stor andel kutar föds också på land i Stockholms skärgård, på Åland eller i Estland. Ungarna diar i cirka tre veckor. Könsmognaden inträder hos honorna normalt under det 5:e eller 6: levnadsåret. Gråsälen kan röra sig över stora arealer, upp mot eller över 10 000 kvadratkilometer, och kan således förflytta sig från svenska till finska eller estniska kusten från ett år till ett annat.

Övrigt

Gråsälar äter huvudsakligen fisk även om unga gråsälar också äter kräftdjur och mollusker, musslor och snäckor. Gråsälen är inte specialiserad i sitt födoval utan äter mest stimfisk och bottenlevande fisk som strömming, tånglake och flundror, men även lax, sik och torsk m.fl. I genomsnitt konsumerar en gråsäl föda motsvarande 2–3 % av sin kroppsvikt dagligen, dock varierar intaget med födans näringsinnehåll. Konsumtionen är högst under senhösten då djuren bygger upp späcklagret inför vintern.

Drunkning i fiskeredskap är den vanligaste dödsorsaken bland gråsälar idag och drabbar främst unga, oerfarna sälar.

*1945 – Bottnisk malört (*Artemisia campestris ssp. bottnica*)*

Bottenviksmalörten växer längs strandnära miljöer. Den är närmast ansedd som saltskyende vilket kan vara förklaringen till att den endast är någorlunda frekvent längst in i Bottenviken. Den växer normalt i gränssområdet där sanddyner nybildas och där de stabiliseras av en mer täckande vegetation. Växten lever främst på sandig mark, men har några få förekomster på andra substrat, exempelvis klippor.

Underarten gynnas av den kustnära störning av vind m.m. som håller sanddyner fria från sammanhängande växttäckte vilket gör att ny mark kan koloniserars.

Bottenviksmalört sprider sig vegetativt och kan bilda mattor. Blommorna är vindpollinerade, fröna sprids med både vind och vatten, en rimlig uppskattning av spridningsavstånd är därför 100–1000 meter.

1110 – Sandbankar

Bankar som är permanent täckta av havsvatten. De ligger vanligen på relativt grunt vatten, med ett maximalt djup på ca 30 meter under havsytan. Bankarna består i huvudsak av sandiga sediment, men andra kornstorlekar kan också förekomma, t ex ler, grus inklusive skalgrus, sten och stenblock. Bankarna skiljer sig topografiskt från omgivande bottenområden.

Det varierande bottensubstratet erbjuder livsmiljöer för både mjuk- och hårbottenlevande arter. Bankarna kan vara fria från vegetation eller täckta av sjögräs och/eller makroalger. De bankar som är belägna längre ut från kusten har ett gott vattenutbyte och fungerar ofta som refug för marina arter som trängts bort från mer kustnära områden.

Trålning och/eller sandsugning kan ha förekommit i habitatet.

Svenska undertyper

1. Sandbottnar nästan utan vegetation, med stor rörlighet i sediment.
2. Ålgräsängar och annan långskottsvegetation med mindre rörelse i sanden.
3. Musselbankar med en täckningsgrad under 10%.

1170 – Rev

Biogena och/eller geologiska bildningar av hårt substrat förekommande på hård- eller mjukbottnar. Reven är topografiskt avskilda genom att de höjer sig över havsbotten i littoral och sublittoral zon.

Revmiljön ska ha en naturlig artsammansättning, vilken ofta karaktäriseras av en zonerings av bottenlevande samhällen av alger och djurarter. Den kan utgöras av konkretioner, skorpbildningar och korallbildningar.

Rev avgränsas mot omkringliggande botten där revbildningen övergår med mer än 50% i mjukbottenytan och/eller där biogena bildningar understiger 10% av täckningsgraden.

Svenska undertyper

1. Undervattensklippor
2. Biogena rev
3. Organogena rev

1220 – Sten- och grusvallar

Sten- och grusvallar, inklusive fossila vallar, i direkt anslutning till stranden. Många olika successionstadier förekommer. I de äldre delarna kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Vegetationens utformning är beroende av hur exponerad stranden är för vind och vågor men har ofta en tydlig zonerings av olika vegetationstyper. Naturtypen är vanligen ohävdad och förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region.

1310 – Glasörtstränder

Ler- och sandsediment som periodvis översvämmas av havsvatten, huvudsakligen koloniserade av glasört och andra annueller eller gräs. Saltrika fläckar, s.k. skonor eller saltbrännor, kan förekomma.

1620 – Skär och små öar i Östersjön

Grupper eller enstaka mindre öar och skär i Östersjön. Öarna utgörs av urberg eller morän samt ligger i ett exponerat läge och är i regel trädlösa. Även anslutande undervattensvegetation ingår ner till den fastsittande makrovegetationens nedersta djuputbredningsgräns.

Landvegetationen består av arter som är anpassade till torra, saltpåverkan och vindexponering samt frånvaro av egentlig jordmån. Lavfloran är artrik och särpräglad. Kala bergytter är vanliga medan vegetationen på vissa öar är starkt påverkad av kvävet från fågelspillning. I de norra delarna av Östersjön medför landhöjningen en succession av många olika vegetationstyper. På öarna kan mindre enstaka träd förekomma, såsom barrträd, men även lövträd särskilt i Stockholms skärgård.

Öarna utgör viktiga häckningsplatser för fåglar och uppehållsplatser för sälar. I tillfälliga eller permanenta hållkar förekommer speciellt anpassade växt- och djursamhällen.

1630 – Strandängar vid Östersjön

Merparten av strandängarna är eller har varit påverkade av slåtter och/eller betesdrift. Flora och fauna varierar beroende på bl.a. underlag och hävdhistorik, och är oftast präglade av antingen pågående traditionell hävd eller tidigare hävd. Arter som indikerar hävdkontinuitet ska finnas. Naturtypen är i allmänhet helt öppen, men enstaka träd och buskar kan förekomma.

Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som till exempel landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap och är mer eller mindre tydligt zonerad. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadare.

Strandängar vid Östersjön varierar dock en hel del beroende på var de förekommer. Landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap har en mycket större inverkan i norra delen av Östersjöområdet vilket leder till en stor variation i naturtypens artinnehåll och en zonerad av vegetationen samt att de inte har samma krav på hävd för att hållas öppna. På platser med mycket gäss kan betespåverkan från dessa vara betydande och hålla naturtypen öppen.

Kärlväxtfloran på strandängar vid Östersjön är ofta artrik och i synnerhet längs Bottenviken och Bottenhavet särpräglad med arter såsom kärrvial, grönländsgåsört, strandögontröst och klapperögontröst. Längst i norr förekommer ibland även strandviva i naturtypen.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte kan anses gå att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

1640 – Sandstränder vid Östersjön

Sandstränder vid Östersjön med svagt sluttande kustlinjer formade av havets vågrörelser. Stränderna hyser ofta rikligt med perenna växter men kan även ha sparsam vegetation. Flera av arterna är sandbindare. Naturtypen är i regel inte påverkad av slåtter eller betesdrift. Insektsfaunan är särpräglad. Ett måttligt slitage från ett rörligt friluftsliv är vanligt.

2180 – Trädklädda dyner

Trädklädda, i allmänhet stabila, kustnära sanddyner på skyddade ställen. Naturtypen omfattar både mer eller mindre tät dynskog som är naturligt uppkommen, och seminaturliga skogar som är spontant utvecklade från gamla planteringar (skyddsskog) av i huvudsak tall. Trädbeståndet är välutvecklat och vegetationen hyser typiska skogsarter. Pionjärstadierna är till sin karaktär öppna skogar som i fuktiga sänkor försumpas. Vid Östersjöns nordkust finns pionjärskogar av al och tall. Jordmånen är i regel näringsfattig och marken bevuxen med ris, mossor och lavar. Intern dynamik kan uppträda när träd faller. Bete kan förekomma.

Naturtypen utgör ett av de senare stadierna i sanddynssuccessionen och förekommer där sand inte har ackumulerats på länge (primära dyner), men ytor med blottad sand och den småkulliga dyntopografin finns ofta kvar. Ibland kan dynen vandra upp till träden eller skogen, med den följd att trädstammarna delvis täcks av sand och trädkronorna sticker upp ur dynen (sekundära dyner). Merparten av de trädklädda dynerna ligger i området mellan den öppna sandstranden eller dynamrådet och den egentliga skogen. Ofta är det fråga om en enda, rätt hög randdyn. Trädskiktet på primära dyner består i allmänhet av låga, glest växande tallar och kan göra ett parklikt intryck. På sekundära dyner påträffas även gråal, björk och andra lövträd. Humusskiktet är tunt och bryts lätt sönder. Kråkbärsris är i regel dominant i fältskiktet som förekommer fläckvis, men också mjölon kan vara dominant. Dessa ristyper bildar ofta runda bestånd som breder ut sig åt sidorna. Mossor och lavar förekommer rikligt. Naturtypen är mycket variationsrik och kan innehålla en mosaik av olika skogstyper av olika fuktighetsgrad och med olika artinnehåll i träd- och buskskiktet.

3110 – Näringsfattiga slättsjöar

Beskrivning

Oligotrofa (näringsfattiga) klarvattensjöar med kortskottsvegetation. Sjöarna förekommer på glaciälviala avlagringar i flacka områden eller i anslutning till istida ås- och deltaformationer, ibland i kombination med moräner och fattiga bergarter. Sjöarna är relativt grunda och stränderna näringsfattiga. Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen.

Kortskottsvegetationen är i huvudsak perenn och vanligt förekommande på lämpliga bottenar. Vegetationen är i representativa sjöar välutvecklad och tydligt zonerad (olika arter på olika djup). Säv, vass och annan högre vattenvegetation förekommer sparsamt, långskottsväxter (exempelvis slingor) och flytbladsvegetation förekommer glest. Normalt bör dessa typer av vegetation inte sammanlagt täcka mer än 20 % av objektets yta eller 50 % av strandlängden för att utgöra naturtyp.

Isälvsavlagringarna (sand, grus) förekommer bland sjöbäckens jordarter. "Slättområden" utgörs av mer eller mindre flacka områden som inte utgörs av t.ex. sprickdalsterräng, och förekommer över hela landet.

I naturtypen ingår sjöar med klart till måttligt färgat vatten (färgtal < 60 mg Pt/l). Näringshalten, karakteriserad av totalfosfor, bör normalt inte överstiga 12,5 µg/l (låga halter).

Sjöar som sedan länge varit sänkta eller dämnda men upprätthåller vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongsvariation ingår i naturtypen. Däremot bör sjöar med korttidsreglering (flera gånger per vecka) eller en regleringsamplitud med kraftig negativ påverkan på bevarandevärdena inte klassas som naturtyp.

4030 – Torra hedar

Torra till friska, hävdpräglade hedar på silikatrika podsoljordar (ej sandfält) nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång beteskontinuitet, ofta i kombination med återkommande bränningar, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Torra hedar är vanligtvis artfattiga och domineras av smalbladiga gräs och ris, till exempel fårsvingel, rödven och ljung. Hävdgynnade arter ska finnas. De svenska undertyperna delas in i ljunghedar och gräshedar.

7140 - Öppna mossar och kärr

Beskrivning

Habitatet är heterogent och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr - i synnerhet backkärr (lutning >8%) - samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvet med vanligen mossrik vegetation som på grund av luftvävning i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup.

Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Trädsikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning.

Två undergrupper kan urskiljas: Svagt välvda mossar samt kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljningen).

Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Slåtter kan bedrivas. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.

8230 – Hällmarkstorräng

Beskrivning

Växtsamhällen med torktåliga arter av kärlväxter, lavar och mossor på silikatrika hällmarksytor. Hällarna är tidvis mycket torra och har ett tunt, fläckvist förekommande jordtäckte som maximalt får täcka 50% av ytan. Ytorna är främst plana och överskrider inte 30° lutning och består oftast av näringsfattiga graniter och gnejser.

Naturtypen förekommer i huvudsak i områden med någon typ av störning, t.ex. bete. Kärlväxter som fetbladsväxter, styvmorsviol, tjärblomster, bergglim och mandelblom karakteriserar naturtypen.

De artrikaste och värdefullaste exemplen förekommer i öppna betesmarker, kust- eller åkerlandskap. Naturtypen är särskilt karaktäristisk i kusttrakter och kring Väneren. Periodvis översilning med näringsrikt vatten från gräsmarksytor, fågelspillning m.m. kan ge en atrik och svagt kalkgynnad växtlighet. I de bäst utvecklade typerna påträffas också rikligt med mossor och lavar, t.ex. kopparbryum *Bryum alpinum*, takskrumossa *Tortula ruralis*, vissa skinn- och gelélavar *Leptogium spp.* och *Collema spp.* Naturtypen har i gynnsam bevarandestatus krontäckning på mindre än 30 %, men den kan vara högre om t.ex. betet har minskat eller upphört.

Hällmarkstorräng existerar inte i alpin region. Den lågvuxna, glesa vegetation med många små ettåriga växter speglar ett extremt torrt lokalklimat med tunt jordlager.

9010 - Taiga

Beskrivning

Naturtypen förekommer i boreal till boreonemoral zon på torr till blöt och näringsfattig till näringsrik mark och innefattar i typfallet produktiv skogsmark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100% och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma.

Naturtypen innefattar även brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder, huvudsakligen brand/naturvårdsbränning, i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå om de utgör ett väsentligt värdehöjande komplement. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis. Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

9030 - Landhöjningsskog

Naturtypen förekommer längs kusten från Uppland och norrut. Den finns i flacka områden från Östersjöns normalvattenläge till 3 meter över havet. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och barr- och/eller triviallöv utgör minst 50% av grundytan.

Skogen som ingår i naturtypen skall vara naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer och vara naturligt förnygrad primärskog. Den kan ha påverkats av t.ex. bete, plockhuggning eller naturlig störning. I de sena successionsstadier som ingår ska det finnas gamla träd och död ved. Kontinuitetsbrott eller skogsbruksåtgärder kan ha förekommit, men området i sin helhet liknar naturskog med avseende på egenskaper och strukturer.

Naturtypen förekommer i ett landskap där en stor del av successionsstadier såsom stränder, strandängar, busksnår och primärskogar samt våtmarker i olika utvecklingsstadier finns representerade. I takt med landhöjningen koloniserar de olika ingående miljöerna successivt nya områden. Naturlig dynamik präglar naturtypen.

De lägst liggande primärskogarna utgörs ofta av örtrika lövskogar. Längre upp har barrträd börjat etablera sig och olika blandskogstyper uppstår. Högst upp från stranden finns barrskogar vars jordmån utlakats i sådan mån att den influens brackvattnet haft inte längre gör sig påmind och om inte jordarten i sig är näringsrik så är vegetationen typisk för näringsfattiga förhållanden.

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktiga till blöta med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga till intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt e.d. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Skogsbevuxen myr skiljs från andra fuktiga och våta skogstyper genom sin torvproduktion. I praktiken kan det vara svårt att avgöra torvdjupet, variationen inom området kan vara stor och övergångar mot gran- eller lövsumpskogar förekommer. Den skogsbevuxna myren är i allmänhet surare och fattigare, medan sumpskogarna visar tecken på högre näringsrikedom i form av högre träd tillväxt och åtminstone smärre örtinslag.

Länsstyrelsen
Norrbotten